Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 72 (4788).

12 АПРЕЛЬ ПАЙШАНБА 1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

21 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

40 ЦЕНТНЕРЧИЛАР

Янгийўл районидаги Охунбобев номли колхоз аъзолари қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари бўйича яхши натижаларни қўлга киритишаяпти. Азамат деҳқонлар тўққизинчи беш йилликнинг зарбдор йилида 1400 гектар майдонга чигит экишади, шундан 1100 гектарига чигит кенг қаторлаб ташланади.

Шу кунларда колхоз далаларида бўлсангиз, завқ-шавққа тўлиб меҳнат қилаётган механизаторларни, пахтакорларни кўрасиз. Далаларда 16 ҳайдов тракторн унумли ишлаб турипти.

Вали Саидов, Турғун Холхўжаев, Убайдулла Қўчқоров, Ўзбекистон ССР Олий Советн депутати Анвар Шохбозов каби машҳур механизаторлар чигит экишда фаол қатнашмоқдалар.

Т. ТЎҚЛИБОЕВ.

АГРЕГАТЛАР ҲАЙҚИРИҒИ

Бекобод район меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида она-Ватанга 54 минг тонна «оқ олтин» армуғон этиш мажбуриятини олишган. Бу улкан марра район пахтакорларини янги-янги меҳнат шижоатига даъват этмоқда. Ҳозир ҳамма пахтакор хўжаликларда чигит экиш кампанияси зўр уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Пахтакорларнинг бирдан-бир мақсади барака уруғини ҳамма майдонларга қисқа муддатларда экиб улгуриш ва чигитни ернинг ўз намига бир текис ундириб олишдир.

Азамат механизаторлар экиш агрегатларини далага областда биринчилар қатори олиб чиқишди. Район бўйича ҳозир қарийб 1000 гектар ерга уруғ қадаб бўлинди. Катта-катта майдонларга вилтга чидамли, серҳосил «Тошкент» нав чигити экилмоқда. Чигит экиш билан бир қаторда ерга гербицид ҳам солиб кетилмоқда. Бу бегона ўтларга қарши курашда муҳим омилдир.

Пахтакор хўжаликларда ҳозир 190 га яқин агрегат ерга уруғ ташламоқда. Ҳар куни 1500—1600 гектар майдонга чигит экилмоқда.

Райондаги 1-«Далварзин» совхози деҳқонлари ҳам пландаги 2510 гектар майдоннинг ярмига чигит экиб бўлдилар. Бу борада 1-бўлим пахтакорлари пешқадамлик қилишаяпти. Шу бўлимнинг ўтган хўжалик йилида ҳар гектар майдондан 50 центнердан хирмон кўтарган Бобохон Отахонов бошлиқ бригада азаматлари чигит экишни районда биринчи бўлиб тамомладилар. Бу йил улар 60 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан ошириб хирмон кўтариш учун ана шу ғанимат кунлардан бошлаб, зўр кўтаринкилик билан меҳнат қилмоқдалар.

МУСОБАҚАЛАШИШДАН МАҚСАД — ЁРДАМЛАШИШ

«Ташсельмаш» заводи иккинчи механика-йиғув цехининг Анатолий Асадчий бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари тушки дам олиш вақтида қизил бурчакка тўпланишди.

— Биз мусобақалашаётган Абдураззоқов бригадасида оғир аҳвол рўй берди. Ўн уч кишидан беш киши касал. Уларга албатта ёрдамлашиш керак, — деди бригадир.

Бригаданинг барча ўн бир комсомол аъзоси бу таклифни маъқуллади. Икки энг яхши ишчи — Хўжақул Бахтиёров билан Геннадий Журин, Абдураззоқов бригадасига ўтиб ишлагани қарор қилишди.

— Ёрдамингиз учун сизларга катта раҳмат, деди у, комсомолларнинг қўлини маҳкам қисиб.

Йигитлар гидроцилиндрларни йиғишга киришдилар. Бу мураккаб операция бўлиб, йиғувчи слесарь, фрезерчи, токарь билимларини талаб қилади. Бир неча аралаш касбга эга бўлган йигитлар чаққон ишладилар. Абдураззоқов бригадаси мусобақадошлардан орқада қолмай, топшириқларни кунда бажариб борди.

Смена охирида Анвар Абдураззоқов Асадчий коллективи ишни тамомлаётган участкага келди.

Бу икки коллективни қалин ўртоқларча дўстлик боғлаб турибди. Улар ойлик топшириқларини 110-115 процент қилиб бажариб, социалистик мусобақада ёнма-ён бормоқдалар. Тўғри, йилнинг дастлабки икки ойида Абдураззоқов бригадаси дўстларидан икки процент илгарилаб кетди. Лекин Асадчий коллективи яқин вақт ичида «қарздан» қутилишга аҳд қилди.

Йигитларни ишдагина эмас, Чимён тоғида чанғи сайрида, кино ва театрларда, концерт залларида ҳам тез-тез учратиш мумкин.

(ЎзТАГ).

МАШИНАСОЗЛАР ҒАЙРАТИ

Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи социалистик Чирчиқ шаҳридаги илғор корхоналардан бири ҳисобланади. Ишчи-хизматчилар бешйилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажариш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида фаол қатнашиб, зафар кетидан зафар қучмоқдалар.

Мусобақани пухта ташкил этиш, унинг ошкорлиги ва оммавийлигига эришиш коллектив меҳнат ютуқларининг салмоқли бўлишига олиб келмоқда. Машинасозлар шу йилнинг биринчи квартали планини муддатидан анча илгари адо этдилар, қўшимча 250 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди.

Корхона ишчи-хизматчилари ўз фаолиятларини бошқа техник-иқтисодий кўрсаткичларни ҳам сезиларли даражада яхшилашга қаратмоқдалар. Меҳнат унумдорлиги пландагига қараганда анча ортди. Маҳсулот таннархи эса арзонлашди. Бу билан қўшимча ўнларча минг сўмлик фойда олинди.

ҚУРУВЧИЛАР АҲДИ

Оржоникидзе районидаги «Цемтеплострой» қурувчилари Москва автомобилсозларининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, коммунистик шанбалик куни йил бошидан буён тежалган материаллар, электр қуввати ҳисобига ишлашга аҳд қилдилар.

— Меҳнат байрами кунида, — дейди «Цемтеплострой» партия ташкилотининг секретари Ф. Лукашевич, — идора хизматчилари бир тану бир жон бўлиб, ўз территорияларини ободонлаштирадилар, металлом тўплашга чиқадилар. Шу кун шанбаликда 800 дан ортиқ киши қатнашади. Тежалган энергия ва қурилиш материаллари ҳисобига меҳнат қилиб, бундан тушган 3 минг сўм маблағ беш йиллик фондига ўтказилади.

2-ғишт заводи бошқармаси ишчи-хизматчилари ҳам умумхалқ ишида иштирок этадилар. Коммунистик шанбалик куни улар 20 минг дона ғишт ишлаб чиқардилар.

А. ФОЗИЛОВ,
Оржоникидзе райони.

ТАЖРИБАЛИ ЧЎПОН ОТАРИДА

Раим ака кўп йиллардан буён «Олмалиқ» совхозида чўпонлик қилиб, ҳар йили қўйлардан қўзи ва жун олиш планларини ортиғи билан бажариб келади. Тажрибали чўпон Р. Исмоилов бу йил ҳам ўз отаридаги қўйларни қишдан соғлом олиб чиқди.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида Раим ака ҳар юз бош қўйдан 115 тадан қўзи, 2,6 килограммга етказиб майин ва ярим майин жун қирқиб олишга аҳд қилган. Чўпон отарида қўзилатиш мавсуми муваффақиятли ўтмоқда. Қўзилар учун алоҳида хоналар тайёрланиб, тажрибали сақмончилар бириктилди.

Шу кунгача Раим ака ўз отаридаги 350 бош совлиқдан 294 бош қўзи олди. Ҳозир ҳам Қурама тоғлари ёнбағирларига жойлашган бу отарда қўзилатиш қизғин давом этяпти.

— Ҳозирги долзарб кунларнинг қадрига етган чўпон йил давомида қилган самарали меҳнатига қувончли якун ясай олади, — дейди Раим ака. Унинг отарида бўлган киши соғлом ва тетик сурув-сурув қўй-қўзиларни кўриб унинг меҳнатига қойил қолади.

Б. ОТАҚУЛОВ.
Оҳангарон райони.

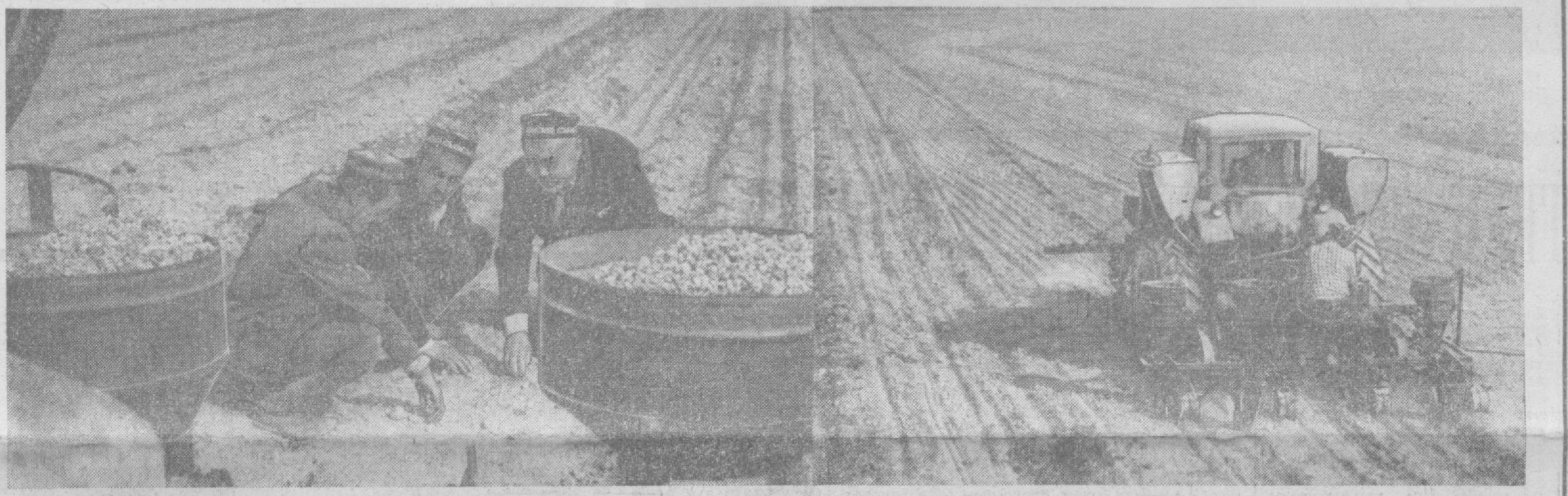

Суратларда: (чапда) 1-бўлим бошлиғи А. Саматов эллик центнерчи бригада бошлиғи, пенсионер Б. Отахонов ва механизатор С. Умаровлар экиш сифатини кўздан кечирмоқдалар. (Ўнгда) чигит экиш пайти.

Н. Аюбжонов фотолари.

Москва тажрибаси асосида

Тошкентга ҳар куни темир йўл орқали минглаб кишилар келишади, минглаб кишилар кетишади. Уларга республика пойтахти вокзалида намунали хизмат кўрсатилиши катта аҳамиятга эга. Баъзан йўловчилар у ё бу зарурат туфайли бир-икки кунлаб туриб қолишади. Шундай пайтда айниқса қариялар ва ёш болали оналарга алоҳида шароитлар, имкониятлар яратиб бериш лозим. Тошкент вокзалида эса мана шундай хизмат кўрсатишга етарли эътибор беряляпти. Бу ерда Улуғ Ватан уруши инвалидларига, беморларга, хуллас барча йўловчиларга эътибор билан қаралмоқда. Бунда, хизмат кўрсатиш бюроси, вокзал бўйича навбатчи, зал навбатчиси ва бошқа масъул кишиларнинг жонкуярликлари алоҳида диққатга сазовор. Беминнат хизмат кўрсатиш Тошкент вокзалида Москва вокзаллари тажрибасини қўллаш орқали юзага келмоқда. Жумладан, зал навбатчиси Раҳимжонов, вокзал бўйича навбатчи Ш. Акбаров сменаси ходимлари бемор йўловчи Н. Ильинга билет олиб бериш учун кўмаклашишди. Уни вагонга олиб чиқиб, билетда кўрсатилган жойга ўтқазишди. Кекса йўловчи Ўлмасова Тошкентга Совет Армияси сафида хизмат қилаётган ўғлини кўриш учун келганди. Онахонга қайтиб кетишида катта ёрдам кўрсатишди. Унга билет олиб бериб, вагонга чиқариб қўйишди.

А. КОМИССАРОВ,
кекса темирйўлчи.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЧИГИТ ВА МАККАЖУХОРИ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 11 АПРЕЛГАЧА БУЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — чигит экилган майдон (гектар ҳисобида), учинчи стун — бажарилиш проценти, тўртинчи стун- маккажўхори экилган майдон (гектар ҳисобида), бешинчи стун — бажарилиш проценти.

Янгийўл	8262	36,8	2079	59,7
Юқори Чирчиқ	2463	29,4	935	49,1
Оққўрғон	7840	26,8	2979	76,1
Бекобод	5649	26,3	1647	92,8
Пискент	2994	21,3	1563	103,0
Ўрта Чирчиқ	4090	18,1	1030	84,5
Бўка	2552	12,0	1078	57,1
Калинин	—	—	1413	77,4
Оржоникидзе	—	—	796	54,7
Оҳангарон	—	—	1705	45,8
Бўстонлиқ	—	—	238	28,0
Область бўйича	33850	24,2	14833	66,9

КИНОФИКАТОРЛАР УЧРАШУВИ

10 апрелда Тошкентда КПСС Марказий Комитетининг «Совет кинематографиясини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида кино тармоқлари ва кинопрокат ходимларининг вазифаларига бағишланган зона кенгаш-семинари очилди. Кенгаш-семинарида Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон кинофикаторлари иштирок этмоқдалар. Совет киноси эришган муваффақиятларни пропаганда қилиш проблемалари, репертуарни планлаштириш принциплари муҳокама қилинмоқда.

Кенгаш-семинар қатнашчилари тажриба айирбошлайдилар, илғор кино тармоқлари ва кинопрокат ташкилотларининг иш методларини ўрганадилар.

(ЎзТАГ).

САЙЛОВГА БАҒИШЛАНГАН АДАБИЁТЛАР

«Ўзбекистон» нашриёти республика меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советларга сайловга тайёргарлик ишларига ўз ҳиссасини қўшди. Ўзбекистон ССР конституцияси, «Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул советларига сайлов тўғрисидаги низом» ўзбек ва рус тилларида кўп нусхада нашр этилди. Бу асарларни қозоқ ва тожик тилларида ҳам нашр этишга тайёргарлик кўрилмоқда.

Сайлов кампаниясига бағишланган рангли плакатлар ҳам чиқарилади.

(ЎзТАГ).

МУСТАҲКАМ ЗАМИН

Тимирязев номли колхоз партия ташкилотининг секретари Ҳамза Худоёров билан район колхозлар Совети йиғилишида учрашиб суҳбатлашиб қолдик. Гап айланиб газетамизнинг шу йил январь ойи сонида босилган «Чақмоқ Бўка районида» мақоласига келиб тўхтади. Бу мақолада райондаги Мичурин номли колхозда техника ремонти суст бораётганлиги, уни сақлашда бепарволикка йўл қўйилаётганлиги, бундай аҳвол қисман Тимирязев номли колхозда ҳам мавжудлиги кўрсатиб ўтилган эди.

— Мақола чиққан куни эрталаб газетани ўқиб кўргач, — деб сўз бошлади, — машина-трактор паркига бордим. Устахона жуда гавжум эди. Ҳамма ўз иши билан банд. Болғаларнинг тақир-туқури бир зум тинмайди. Механикларнинг қўли-қўлига тегмайди. Техника ремонтида ҳар куни 30 га яқин киши қатнашаётган бўлса, бугун 50 дан ортиқ механизатор ишламоқда эди.

Тимирязев номли колхозда ҳам ишлар юришиб кетди. 14 та ҳайдов, 24 та чопиқ трактори, сеялка, чизель, борона ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг ҳаммаси февраль ойи ичидаёқ сифатли ремонт қилиб қўйилди. Сут соғиб олиш кун сайин ошиб борди. Молларни бўрдоқига боқиш яхшиланди. Биринчи квартал якунлари бундан далолат бериб турибди: планда белгиланган 25 минг килограмм ўрнига 34 минг 170 килограмм ёки пландан 9 минг 170 килограмм ортиқ сут соғиб олинди. Бу ўтган йил биринчи кварталдагидан 7 минг 244 килограмм кўпдир. Давлатга 19 минг 830 килограмм ёки пландан 11 минг 430 килограмм ортиқ сут сотилди.

Бу ерда Тўхта Искандарова, Бахмал Каримова, Мария Советская, Шакар Тўхлиеваларнинг номини албатта тилга олиб ўтиш керак. Улар сидқидилдан меҳнат қилиб ҳамманинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлдилар. Бу қўли гул чевар сут соғувчилар бу йил ҳар бир сигирдан камида 2500 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилган.

Гўшт етиштиришда ҳам сезиларли ютуқларга эришилди. Гўшт учун топшириладиган ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 474 килограммни ташкил қилди. Давлатга 4600 килограмм ўрнига 5687 килограмм гўшт сотилиб, биринчи квартал плани ошириб бажарилди.

Шу кунларда колхоз деҳқонларининг бутун диққат-эътибори мўл пахта ҳосили етиштиришнинг дастлабки шарти бўлган чигитни фақат сифатли тайёрланган ерларга қисқа муддатда экиш ва уни тўла-тўкис ундириб олишга қаратилган. Улар ўтган йили ҳам эрта кўкламдан ишни пухта бошлаб, ҳар гектар ердан пландаги 22,6 центнер ўрнига 28,7 центнердан ҳосил олган, ҳосилдорликда район бўйича учинчи ўринга чиққан эдилар. Қаюм Иброҳимов ва Сардор Жумаев бошлиқ бригадалар ҳар гектар ердан 31 центнердан ошириб ҳосил олдилар. Бу йил эса 1050 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 29,5 центнердан, жами 3100 тонна ёки пландан 705 тонна кўп пахта етиштириш, шундан 2300 тоннасини машиналарда териб олиш мажбурияти олинган.

Бу катта вазифани бажаришда асосан механизацияга таянилади. Чигит экиш, ғўза қатор ораларини ишлаш ва машинада пахта териш усталари Гадоймурод Қурбонов, Рашид Раззоқов, Ҳайдар Усмонов, Муртазо Облақулов, Жумабой Ҳамидовлар техникани кўкламга шай қилишда алоҳида ғайрат билан ишладилар.

Колхозда пахта ҳосилдорлигини оширишга катта эътибор берилмоқда. Бу йил барча пахта майдонларига «Тошкент-3» навли чигит қадалади. Хўжаликда бу чигит биринчи марта экилаётир. Тупроқ унумдорлигини йил сайин яхшилаб бориш мақсадида 300 гектар ерга пахта—беда—шоли—маккажўхори алмашлаб экилади. Бу йил 40 гектар ерга янгидан беда экилди. 122 гектар эски беданинг ҳар гектаридан 120 центнердан беда пичани олинади, 2000 килограмм беда уруғи тайёрланади. 190 тонна силос, 720 тонна сенаж бостирилади. 420 тонна дон етиштирилади. Шундан давлатга 240 тонна шоли сотилади.

Бу улкан мажбуриятларнинг ошириб бажарилишини таъминлаш учун ҳар бир бригада бўйича иш планлари тузиб чиқилган. Унда ҳар бир механизаторнинг мавсумда ўз агрегати билан қанча иш бажариши лозимлиги ҳам кўрсатилган.

Биз Ҳ. Худоёров билан чигит экишга тайёрлаб қўйилган кафтдек текис далаларни, қорамолчилик ва паррандачилик фермаларини айланиб юриб хўжаликнинг истиқболи ҳақида ҳам суҳбатлашдик.

ХЎЖАЛИКЛАР, ЯНГИ РЕЖАЛАР

Кейинги йилларда колхоз давлатдан олган қисқа муддатли ссудаларини асосан турар-жой бинолари қуришга сарфлаган. Ҳозир хўжалик бу қарзларини узиб тугатай деб қўйди.

— Эндиги муҳим вазифамиз, — дейди Ҳ. Худоёров, — машина-трактор паркимиз ва сутчилик фермамиз учун энг янги жиҳоз ва ускуналар сотиб олиш, типовой паррандачилик фермаси қуришдан иборат. Эртаги кунимизни ана шуларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Пахтачиликни комплекс механизациялаштириш, хўжаликнинг бошқа тармоқларини ҳам шу куннинг талаблари асосида, ривожланган социалистик жамият талаблари асосида олиб бориш ана шуларни тақозо қилади. Энг муҳими хўжаликнинг истиқболи учун мустаҳкам замин вужудга келтиришдир.

Тимирязевликларнинг мусобақадоши мичуринликлар ҳам ишни шу тахлитда йўлга қўйдилар. Кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлик билан киришилди. Биринчи кварталда давлатга гўшт сотиш плани 108, сут—170, тухум сотиш плани 150 процент бажарилди.

Ҳар иккала колхоз йил бошида ўзаро социалистик мусобақа шартларини имзолашди. Дала ишлари долзарб келган пайтларда ишни ўз муддатида бажаришга улгуролмаётган бригадаларга ёрдам бериш, илғорларнинг тажрибасини ўрганиш алоҳида қайд қилинди. Тимирязевликлар мусобақадош хўжаликдаги бир бригадани оталикка олишга қарор қилишди.

— Хўжалигимизда пахта ҳосилининг кейинги йилларда пасайиб кетишига, — дейди Мичурин номли колхоз раиси Аҳмад Иномов, — пахта майдонларимизнинг ярмидан кўпроғини шўр босаётганлиги сабаб бўлмоқда. Шўрни ювиш наф келтирмаётир. Илгари серунум бўлган бу ерларни шўр босиш сабабларини аниқлаш учун тегишли ташкилотларга мурожаат қилдик. Республика тупроқшунослик илмий-тадқиқот институти ходимлари анча муддат иш олиб боришди. Улар тупроқнинг пастки қисмида сув ўтказмайдиган қандайдир қаттиқ қатлам вужудга келганлигини айтишди. Бу ерларда шўрни йўқотиш учун фақат ёпиқ дренаж қуриш лозим дейишди. Бунинг учун катта капитал маблағ талаб қилинади. Область сув хўжалиги вакиллари ҳам хўжаликдаги бу аҳвол билан яқиндан танишдилар ва институт ходимлари билан биргаликда лойиҳа тузиб чиқадиган бўлдилар. Биз бу ишни шу йил охирида амалга ошириш ниятидамиз. Шунда ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни 30 центнердан оширишимиз мумкин.

Мичурин номли колхозда тупроқнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва шўрини ювиш тадбирлари жиддий эътиборни талаб қилади. Областдаги тегишли ташкилотлар бу ишни тезроқ амалга оширишда ёрдам беришлари керак.

Б. ШОНАЗАРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

БУГУН КОСМОНАВТИКА КУНИ

ҚАҲРАМОН ФАЗОКОРЛАР

КОСМОС баҳодирлари В. И. Ленин номли Қизил майдонда.

В. Тернов фотоси.

ЎША СЕРҚУЁШ АПРЕЛЬ КУНИДА

Ҳарбий нашриётда космонавт учувчи Герман Титовнинг «Менинг мовий планетам» китоби чиқди. «Новости» матбуот агентлиги мана шу китобдан парчани ўқувчилар эътиборига ҳавола қилади.

МЕН ўша серқуёш апрель кунини яхши эслайман.

...Фикрларни бир жойга тўплаб бўлаётган воқеани тушуниш, ҳис этишга ҳаракат қиласану, нимадир фикрларни бир жойга тўплашга ҳадеб ҳалақит беради. Бу нима экан? Ҳа, бу чигиртка... Аллақайси ўтлар остига кириб олиб, қаттиқ хониш қилади, бор кучи билан бутун қозоқ чўли сукунатини бузиб чириллайди. Унга бу ерда нима бор, шундай бир воқеа юз бериши арафасида бунчалик чирилламаса?

Мен олисга, ракетанинг баҳайбат гавдаси бўй чўзиб турган томонга боқаман. Кумушсимон, улкан, монтаж фермаларига таянмай турган ракета чўл панорамасига қўшилиб кетган. Кўкдаги қуёшнинг аёвсиз нури билан ялтираётган ракета ё тонгги шабада эпкини, ёхуд сабрсизликданми билинар-билинмас тебранаётгандай: тезроқ, тезроқ Ердан ажралиб коинот бағрига учақолсайди!

Уерда, ҳайратомуз сигаранинг тепасида эса совуқ металл парчалари орқасида, мустаҳкам скафандр ичида одам ўтирибди.

Уердаги — Юрий...

Биз кичик группа бўлиб старт майдончасидан четкада турибмиз. Асаблар таранглашгандан таранглашди. Қандайдир оғирлик елкадан босаётгандай. Бу оддий юк эмасди. Гўё инсониятнинг асрий тарихи ҳозир бизнинг орқамизда тургандай ва бизга диққат билан қараб, жавоб кутаётгандай. Тош болтадан мислсиз йўлдош кемагача олис ва қийин йўлни босиб ўтган инсон яратган нарсаларнинг ҳаммаси учун биз ҳозир нима деб ҳисоб бера оламиз? Миср эҳромларини қурган миллионлаб номсиз қуллар ҳаёти учун, ўтмишнинг буюк худосизлари — Архимед ва Коперник, Галилей ва Бруно, Ломоносов ва Ньютон, Кибальчич ва Циолковский, бизнинг давримизнинг конструктор ва назариётчиларининг улкан ақл идроки ва тафаккури учун биз нима билан ҳисоб бера оламиз? Космодромнинг старт командаси тескари тартибда: ўн... етти... уч... икки... бир... деб ҳисоблай бошлади. Мана шу саноқли дақиқаларда Тарихга нима билан ҳисоб берамиз?

— Подъём!

— Кетдик!— радиоприёмникдан ўртоғимизнинг сал бузилган овозини эшитамиз ва ракетанинг миллионлаб от кучига тенг двигателлари ер асорати занжирини узиб юбориш учун қанчалик таранглашганлигини ундан ҳам кўра биз чуқурроқ ҳис қилаётгандаймиз.

Даҳшатли шовқин, олов, тутун ва яна олов чўл узра тарқалди. Кумушсимон сигара старт плитасидан оҳиста ажралди ва истар-истамас кўкка йўл олди. Кейин унинг тезлиги ошиб борди. Ракета юксакликка ёрқин комета сингари кўтарила бориб, кўздан ғойиб бўлди.

Двигателлар шовқини тингандан сўнг мен яна ўша ҳеч нарса билан иши бўлмай чириллаётган чигиртканинг товушини эшитдим. Енгил шабада баҳорги ўтларнинг муаттар ҳидларни димоққа олиб келди. Бу қадимий чўлда ҳаммаси эскича, худди бир неча аср муқаддам қандай бўлган бўлса, шундай қолди, фақат осмоннинг қаеридадир қўлда ясалган «Восток» юлдузи абадийга ёнди.

...Бизлар скафандрлар кийиб олиб космодромга борардик. Олимлардан бири Гагаринга ўгирилиб, уни қучоқлаб олди ва... йиғлаб юборди.

Юрий унга қўлини узатиб, болаларни овутгандай деди:

— Бўлди, бўлди, йиғламанг...

Бир юз саксон минут ўтгандан сўнг олим Юрийни яна қучди. Юрий старт олдидан қандай бўлса, шундайлигича қолган эди. Аммо, айни чоқда тамомила бошқача эди. У янгигина космосдан қайтиб келганди. Уни Саратов ерида кутиб олганларнинг кўплари энди кўз ёшларини, Инсоннинг буюк ғалабасидан қувонч ёшларини яшира олмасдилар...

Енгил нафас ола бошладик. Старт олди дақиқаларидаги юк йўқолди, ракета двигателларининг шовқини саҳро бағрига сингиб кетгандай қуёшли саҳро уфқи орқасига ўтиб абадийга йўқ бўлди.

Биз синовдан ўтдик...

Герман ТИТОВ,
Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт учувчиси.

БОШ КОНСТРУКТОР БИЛАН БИРИНЧИ УЧРАШУВ

1960 йил январида мен Москва авиация госпиталига тушиб қолдим. У ерга 30 га яқин учувчи тўпланган эди. Улар янги қизиқарли иш бўсағасида медицина комиссиясининг «ғалвири»дан ўтиш иштиёқида эдилар. Госпиталдаги кунлар чўзилиб кетди. Кўриклар, синовлар, яна кўриклар. Ниҳоят, ҳаммаси орқада қолди. Жуда сийраклашиб қолган группа медицина текширувларидан ўтиб, янги техникани ўзлаштиришга тайёр эди. Техника билан танишув бош конструктор академик Сергей Павлович Королев билан учрашувдан бошланди.

Ҳозир Королевнинг номи ҳаммага маълум. У ҳақда кўп ёзилган. Маълумки, 1933 йилдаёқ унинг иштирокида суюқлик билан учириладиган биринчи ракеталарнинг парвози ўтказилганди, стратосферани ўзлаштиришда, реактив учирувчи аппаратларини қўлланиш юзасидан биринчи Бутуниттифоқ конференциясида у «Одамнинг парвози учун қанотли ракета» деган мавзуда катта доклад билан чиққан, урушдан кейинги йилларда у ракеталарнинг энг йирик конструктори бўлиб қолган, бу ракеталар ёрдамида космосга биринчи аппаратлар жўнатилган эди.

Космонавтликка номзодлар бош конструктор билан 1960 йил сентябрида учрашишди. Бу учрашув Москвада, илмий тадқиқот медицина институтларидан бирида бўлди. Биз ҳам, бизни ҳам тайёрлаётганлар ҳам космик парвознинг ўзи нима ва у нима билан боғланганлиги ҳақида тўла ва мукаммал тасаввурга эга эмасдик. Шунинг учун ракеталар ва космик кемаларнинг бош конструктори Королев билан учрашув бўлишини билганимизда қувониб, ҳаяжонланиб ва тўлқинланиб кетдик. Очиқ эътироф этишим керакки, ўша вақтда ҳатто унинг номи ҳам қандайдир сирли бир оҳангда эшитиларди.

Институтнинг мажлислар зали. Соат ўн бешларга яқин. Залга бир неча киши кириб келди. Улар орасида ўрта бўй кенг елкали, анча тўлароқ одам ажралиб турарди. Лекин энг муҳими, кўзга яққол ташланиб турганни — унинг бошини тутиб туриш ҳолати эди. У бошини ўзига хос равишда сал олдинга ва ўнгга эгиб турарди. Зимдан ўткир назар ташларди. Унинг бу назаридан муаммоларни ҳал қилиш йўлларини ўйлаётганлиги, мияси қаттиқ ишлаётганлиги билиниб турарди.

Биз унга ички ҳаприқиш, қўрқув ва ҳаяжон билан боқиб турардик. У биз билан саломлашди. Унга ҳар биримизнинг фамилиямизни, исмимизни, туғилган йилимизни айтиб таништиришди. Королев диққат билан тингларди. У нималар ҳақида ўйлаганлигини тасаввур этиш қийин. Балки мана шу ёш учувчилар группасидан кимнидир биринчи парвоз учун ажратиб олишга тўғри келиши ҳақида ўйлагандир. Мана шу ажратиб олинган одам бошқаларнинг ҳаммасига ўхшаб, унга тўла ишонч билдирар, ўзини унинг ихтиёрига батамом топширар. Королев раҳбарлигида яратилган техникага ўзини ишониб бериб қўяр. Мана шу одамга биринчи бошқариладиган парвозда ўзича қарор қабул қилишга тўғри келар.

Биз фақат Королевга қараб турардик. Унинг ҳар бир ҳаракатни, сўзини кузатардик. Илгари биз уни шундай тасаввур қилганмидик? Йўқ. Аммо, биз у хонада ўтириб ишлайдиган олим эмас, балки ишга туғилган, беқиёс ирода ва куч-ғайратга тўла одамлигини билардик. Ҳозир унга боқиб биз хато қилмаганлигимизни, бу кишига ҳамма нарсани ишониш мумкинлигини хаёлдан ўтказардик. Биз унинг ғоя ва фикрларига оғушида қолган эди.

У ҳазил қилмас ва кулмасди, аммо у билан бўлиш хуш ёқарди. Вазият дарҳол ишчанлик руҳини олди. Техника ҳақида, космос ҳақида, парвозга тайёргарлик ҳақида, бизнинг оилаларимиз ҳақида савол-жавоблар бошланиб кетди. Королев космик кема амалий жиҳатдан тайёр деб айтди, фақатгина ҳайвонлар билан бир неча парвозлар ўтказишгина қолди, биз эса ниҳоятда пухталик билан тайёрланишимиз лозим. Муҳими — ўқишда. Биз ўша вақтда деярлик ҳаммамиз жуда ёш эдик. Фақат ўрта ҳарбий билимимиз бор эди. Аммо биз учишни билардик ва янги техникани ўрганиш ва ўзлаштиришни жуда-жуда истардик.

Учрашув узоқ давом этмади, бор йўғи 25—30 минутга борди. Аммо, бу учрашув бизда жуда катта таассурот қолдирди. Ҳамманинг фикри бир жойдан чиққан эди: Королев — буюк одам, ақл, куч ва энергиянинг мужассами. Унга дарҳол ишонақоласан. Ундан ажралишни истамайсан. Очиғини айтганда у ҳозир ҳам биз билан, ҳар бир стартда, ҳар бир парвозда бирга.

Евгений ХРУНОВ,
Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт учувчиси, техника фанлари кандидати.
(АПН).

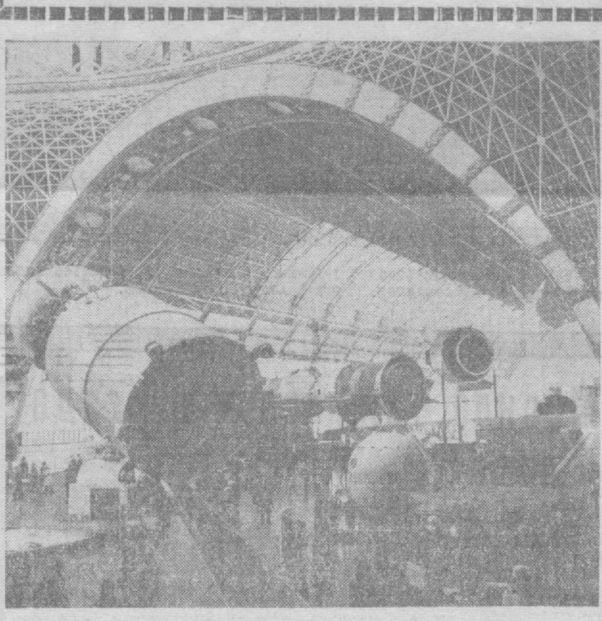

ШУ кунларда СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Космос» павильони ниҳоятда гавжум. Бу ерга ҳар куни минглаб томошабинлар келиб совет космик фани ва техникасининг муваффақиятлари билан танишмоқдалар. Суратда: «КОСМОС» павильонида.

В. Мастюков фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

„ЛУНОХОД-2“ НИНГ ИШИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ОЛИС КОСМИК АЛОҚА МАРКАЗИ, 10 апрель. (ТАСС). Совет «Луноход-2» ойкезар аппарати тун ўтказган Лемонье кратерининг жанубий қисмида тонг отди. Қуёш датчигининг сигнали бўйича автомат лабораторияда қуёш батареясининг панели очилиб, радиоприёмник ишга туширилди.

Телеметрик информация маълумотларига кўра, учинчи ой тунидан кейин луноходнинг барча системалари ва агрегатлари нормал ишлаб турибди. Асбоблар ўрнатилган контейнер ичидаги температура Цельсий ҳисоби билан плюс 18 градус, босим эса симоб устунининг 773 миллиметрини ташкил этади.

Ўзи юрадиган аппарат билан 9 апрелда ўтказилган алоқа сеансида космик нур характеристикалари тадқиқ этилди, магнит ўлчаш ишлари ҳамда аппарат тўхтаган райондаги жой атрофининг манзараси суратга олинди.

Лемонье кратеридаги илмий тадқиқотлар давом эттирилмоқда.

СОВЕТЛАР ВА МУСОБАҚА

ЧИРЧИҚ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ ИШЛАРИ ВА РЕЖАЛАРИ

МЕҲНАТКАШЛАР депутатлари Чирчиқ шаҳар Совети ижроия комитети депутатлар активлиги ва жанговарлигини ошириш йўлида турли хил иш формалари ва методларидан унумли фойдаланиб келмоқда. Мунтазам равишда ўтказилаётган депутатлар кунида халқ вакилларининг меҳнат фаолияти билан боғлиқ бўлган ҳаётий масалалар қизғин муҳокама қилинмоқда, фойдали фикрлар ўртага ташланмоқда. Навбатдаги депутатлар кунида «Социалистик мусобақа— миллионларнинг жонли ижодий иши» деган умумий мавзу атрофида баҳс бўлди.

Шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Ф. Галочкин «Беш йилликнинг ҳал қилувчи йили планини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани авж олдиришда шаҳар Совети депутатларининг роли» тўғрисида доклад қилгандан сўнг депутатлардан Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинати партия комитетининг секретари В. Горбачев, «Ғунча» фабрикаси тикувчи мотористкаси А. Савельева, пойафзал фабрикаси техника контроли бўлими бошлиғи В. Поддубная, «Узбекхиммаш» заводи силлиқловчиси А. Заманская, автобус-таксомотор парки шофери Т. Пўлатов, шаҳар универмаги сотувчиси М. Йўлдошева ва бошқа ўртоқлар социалистик мусобақани ташкил этишда тўплаган ўз тажрибаларидан гапириб бердилар.

Депутатлар куни машғулотига шаҳар ижроия комитети раиси В. А. Ларин якун ясади.

МЕТАЛЛУРГЛАР маданият саройи фойесида ташкил этилган кургазмани депутатлар зур қизиқиш билан кўздан кечириб чиқдилар. Экспонатларнинг ҳаммаси кўркам, бежирим, сифатли. Шу дамда улар гўё бутун бошли корхоналар фаолиятини кўз-кўз қилиб тургандай туюларди кишига.

Экспонатлар шаҳар корхоналарида тайёрланаётган неча ўнлаб хил маҳсулотлардан айрим намуналаргина эди холос. Бирғина «Узбекхиммаш» заводида ҳозир кенг истеъмол буюмларининг ўзидан 14 хили тайёрлаб чиқариляпти. Беш йилликнинг охирги йилида бундай буюмлардан 2,5 миллион сўмлиги тайёрланиб, истеъмолчиларга жўнатилади. Трансформатор заводида ҳам кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш беш йиллик давомида 2 миллион 200 минг сўмликка кўпаяди.

Шаҳар саноатини юксалтиришда, тайёрланаётган маҳсулотлар хилини кўпайтириб, сифатини яхшилашда депутатлар ҳиссаси алоҳида сезилиб турибди. Шаҳар Советига сайланган 245 депутатнинг аксарияти бевосита моддий неъматлар яратиш билан банд. Улар кам маблағ сарфлаган ҳолда кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун бошланган мусобақанинг байроқдори бўлишяпти.

Депутатлар ҳиссаси билан шаҳарда саноат маҳсулоти реализация қилиш биринчи квартал плани 101,8 процент адо этилди. Пландан ташқари 1,4 миллион сўмлик турли хил маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Олдинги йилнинг шу даврига нисбатан маҳсулот реализация қилиш ҳажми 9,8 процент ошди.

Жилғалардан дарёлар ҳосил бўлгани каби илғор ишчиларнинг шахсий ҳиссалари бутун-бутун коллективлар муваффақиятга пойдевор бўляпти. Депутат ишчилар меҳнатда шахсий намуна кўрсатиш билан бирга оммани КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришга сафарбар этишда ҳам асосий куч бўлиб хизмат қилмоқдалар.

Меҳнат жараёнида туғилаётган ташаббусларни санаб-саноғига етолмайсан киши. Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинати 8-цехининг ковшиги шаҳар Советининг депутати А. Султонов кўпчилик ўртасида беш йилликни 3 йилу 10 ойда бажаришга сўз бергандан кейин бошқа ишчилар ҳам ўз мажбуриятларини қайта кўриб чиқишга киришдилар. Биринчилар қатори ремонт-механика цехи токари шаҳар Советининг депутати А. Москвин беш йилликни тўрт йилда бажаришга аҳд қилди. Бора-бора издошлар сафи яна ҳам кенгайди.

Ташаббускорларнинг юзи ёруғ бугун. А. Султонов шу кеча-кундузда 1974 йилнинг август ойи ҳисобига, А. Москвин эса 1973 йилнинг иккинчи ярми ҳисобига меҳнат қилмоқдалар. Уларга издош бўлган 301-цехнинг депутат М. Колосова бошлиқ аппаратчилари эса ҳар ойнинг сўнгги икки кунида тежалган хом ашё ҳисобидан маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Ўзаро мусобақалашиб доимо олға интилаётган илғорлар комбинатда оз эмас. Улар «Бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ ишлайлик» деган шиорни байроқ қилиб кўтаришган. Минглаб ишчилар ўз зиммасига оширилган шахсий мажбуриятлар қабул қилган. Улардан 18 киши шаҳар Советининг депутатидир. Депутатлар беш йилликнинг дастлабки икки йилини муддатидан беш-олти ой илгари тамомлашди.

Депутатларнинг шахсий мажбурияти ҳар жиҳатдан ибратли. 3-цех прессловчиси А. Аблаева қўшимча ускуналарга ҳам хизмат қилиш йўли билан беш йилликни тўрт йилда бажармоқчи. Металлурглар кунигача ГТО нормасини бажаришга, йил давомида эса қуритувчи ва бракловчи касбларини ҳам эгаллашга аҳд қилган. Бошқа илғорлар ҳам ўз олдиларига мана шундай конкрет вазифалар қўйган ҳолда меҳнат қилмоқдалар.

Социалистик мусобақа самарадорлигини ошириш мақсадида комбинатдаги мавжуд ишлаб чиқариш бўлинмалари тўртта группага ажратилган. Биринчи группа учун учта, иккинчи группа учун иккита, учинчи группа учун учта, тўртинчи группа учун иккита мукофотли ўрин таъсис этилди. Ҳар ойлик иш якунларига қараб ўринлар тақсимланади ва илғорлар кўчма Қизил байроқ, вимпель ва пул мукофоти билан тақдирланадилар. Уч ой давомида кетма-кет ғолиб чиққан пешқадамлар эса корхона фахрий китобига ёзиладилар.

Социалистик мусобақанинг қудратли кучи билан «Ғунча» тикувчилик фабрикаси коллективи ҳам ой сайин қувончли ютуқларни қўлга киритиб келмоқда. Корхонада биринчи квартал планига қўшимча 34 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Янгидан 9 хил модель ўзлаштирилди.

Ишчилар турли соҳалар бўйича ўзаро мусобақа шартларини ишлаб чиқишган. Мусобақанинг бу формаси қувончли самаралар бермоқда. Жумладан, тежамкорлар мусобақаси туфайли ўтган уч ой давомида 4,5 минг метр газлама иқтисод қилинди. Коммунистчасига яшаш ва меҳнат қилишга отланганлар сафи ҳам кенгайиб бормоқда. Ҳозир 19 бригадага коммунистик меҳнат коллективи, 583 кишига коммунистик меҳнат зарбдори номи берилган.

Фабрика депутатлари туғилаётган илғор ташаббусларни биринчилар қатори қуллаб-қувватламоқдалар. 623 чевар тошкентлик тўқувчилар Л. Казанцева ва Е. Губина изидан бориб, доимо графикдан ўзиб ишлашга муваффақ бўлмоқдалар. Шу кунларда 123 тикувчи 1973 йил, 29 тикувчи эса 1975 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Улар орасида шаҳар Совети депутатлари Анна Савельева билан Анна Александрова ҳам бор.

А. Савельева тикувчи Ш. Алиева билан мусобақалашиб, шу кеча-кундузда 1974 йилнинг декабрь ойи ҳисобига, А. Александрова эса 1974 йилнинг ноябрь ойи ҳисобига маҳсулот бермоқдалар.

Социалистик мусобақага ижодий муносабатда бўлинаётганлиги учун ҳам йил сайин мусобақанинг янги хил формалари туғилиб қарор топмоқда. «Узбекхиммаш» заводи машинасозлари эндиликда ўзаро мусобақалашиш билан чекланиб қолмай, Первомайск химия машинасозлик заводи коллективини ҳам мусобақага чақирганлар. Мусобақа кўлами кенгайгач, турдош корхоналарда туғилаётган янгиликлардан тезроқ бохабар бўлиш, улардан ўринли фойдаланиш имконлари яратилмоқда. Қардошлар тажрибасига амал қилиш туфайли депутатлардан 2-механика цехи токари Г. Алексеева ва кенг истеъмол буюмлари цехи силлиқловчиси А. Зиманова ўртоқлар ойлик топшириқларини мунтазам 160 процентга етказиб адо этмоқдалар. Улар беш йилликни тўрт йилда бажариш учун бошланган мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

Шаҳар депутатлари фақат ишлаб чиқаришни юксалтиришга эмас, балки ўзлари билан бир сафда келаётган ҳамкасблар ҳақида ҳам алоҳида ғамхўрлик кўрсатмоқдалар. Депутатлар ғайрати билан кўпгина корхоналарда қўл меҳнати енгиллашди, меҳнат хавфсизлги тўла таъминланди, цехларнинг санитария ҳолати яхшиланди. Шу мақсадларда ўтган йили 650 дан ортиқ йирик ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилди.

Меҳнат ҳавфсизлигини таъминлаш йўлидаги тадбирлар учун Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинати 47 минг сўм, «Узбекхиммаш» заводи 26 минг сўм, трансформатор заводи эса олдинги йилларга нисбатан икки ҳисса кўп маблағ ажратдилар. Пировардида иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинати цехларининг ҳавоси тозаланди, жараёнлар тўла автоматлашди, «Узбекхиммаш» заводининг 1-цехида чўян қириндиларини тозалаш ишлари механизациялашди, «Чирчиксельмаш» заводининг 17-цехида эса янги хил вентиляция ишга туширилди.

Беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида Чирчиқ шаҳри саноатчилари ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Бу мажбуриятларни шараф билан бажариш учун ҳар бир депутат, ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим ўз зиммасидаги вазифани сидқидилдан бажариши, меҳнатга коммунистик муносабат намуналарини кўрсатиши керак.

Ж. НОСИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

„ДАЛА МАЛИКАСИ“ ИШҚИДА

РЕПОРТАЖ

Баҳор. Қандай гўзал, ўзига яраша файз кашф этувчи фасл. Ариқ лабларидаги майсалар кўмкўк бўлибди. Мажнун толларнинг шохлари момоерга таъзим қилаётгандай. Кенг йўлнинг икки чеккасида осмонга бўй чўзган бақатеракларнинг куртаклари бўртиб, барг чиқариш тараддудида.

Ўнгда ҳам, сўлда ҳам кузда шудгорлаб қўйилган ерлар кўпчиб турибди. Демак бемалол барака уруғини қадайвериш мумкин. Биз Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхозда айни маккажўхори экиш устидан чиқибмиз. Мана кенг майдон. Мола осилган трактор ерларнинг устидаги айрим мушт бўлиб қолган кесакларни майдалаб, тупроқни аралаштириб, текислаб кетяпти. Унинг орқасида эса сеялка осилган трактор ерга барака уруғини қадамоқда. Бригада бошлиги Малик ака Тўлаков ишга бош-қош. Дам қопланган уруғларни текширади, дам барака уруғини қадаётган тракторчининг ишини кузатади.

Тер тўкиб, меҳнат қилаётган деҳқонлар билан суҳбатлашдик. Тракторчи Абдуғани Ўролов билан сеялкачи Вагим Камоловлар бу соҳада бир мунча тажриба орттирганлардан. Уларнинг ўзлари экишади ва уруғ униб чиққанидан то ҳосилга киргунга, йиғиштириб олгунга қадар экинни парвариш қилишади. Сув беришади, озиқлантириб, парвариш қилишади. Малик Тўлаков эса маккажўхоричиликда суяги қотган деҳқон. У мана шу «дала маликаси» деб аталган маккажўхорининг сиру-асрорини пухта ўрганиб, ҳар йили мўл ҳосил кўтариб келяпти. Ўтган йилги натижалар чакки бўлмаган. Силос учун экилган 158 гектар ернинг ҳар гектаридан 550 центнердан кўк масса олинган эди. Колхоз маккажўхорикорлари бу йил янада улкан марраларни белгилашди.

Майдон 189 гектарга етказилди. Ундан 60 гектари дон, қолгани силос учун ажратилди. Пландаги 50 центнер ўрнига 70 центнердан дон ва 600 центнерга етказиб кўк масса олишга қарор қилинди.

— Бунинг учун,— дейди бригада бошлиги Малик ака,— колхоз правлениеси 1-ҳайдов, иккита чопиқ тракторлари, 2-сеялка, 2-культиватор ажратди. Механизмларни бошқарадиган кадрларимиз бор. Кўзланган марраларимизни эгаллашимиз учун барча имкониятларга эгамиз.

Ҳозиргача дон учун 21 ва силос учун 58 гектардан ортиқ ерга барака уруғи қадалди. Экиш ишлари кун сайин авж олдирилмоқда. Маккажўхорикорлар баҳорнинг ҳар бир қулай фурсатидан унумли фойдаланишмоқда. Юксак агротехника муддатларида экилган уруғ тез кунларда ниш уради, уни ишлашда қўлланиладиган воситаларнинг ҳаммаси тахт қилиб қўйилган.

Ўтган йилги каби бу йил ҳам Олим Пармонов, Тошпўлот Жўраев ва Абдураззоқ Холбоев сингари уста маккажўхорикорлар бу ҳосилни меҳр билан парвариш қилиб, баракали хирмон кўтаришга ўзларининг ҳиссаларини қўшадилар.

Чорвачиликнинг мустаҳкам базасини яратишда маккажўхорининг фойдаси катта. Шу сабабли бу йил 5168 тонна силос, 1305 тонна беда пичани, 700 тонна сенаж бостириш учун ҳаракат қилинмоқда. 145 гектар ердаги эски бедазорда ҳам парвариш ишлари қизғин олиб борилмоқда, 75 гектар ерга янги беда экилди. 15 гектар ерга экилган хашаки лавлагининг ҳар гектаридан 600 центнердан ҳосил олиш мўлжалланган.

Мўл-кўлчилик яратаётган бодеҳқонларимиз ишлари янада ривожланаверсин.

Т. УНАБОЕВ.

ТОШКЕНТ — ИВАНОВО

ДЎСТЛИК АЛОҚАЛАРИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Яқинда областимизда Иваново области делегацияси бир неча кун меҳмон бўлди. Меҳмонлар Тошкент тўқимачилик комбинатида, «Қизил Ўзбекистон», «Политотдел» колхозларида, Чирчиқда, Ўзбекистон пойтахтининг спорт базаларида, физкультура ва спорт ишларининг қандай йўлга қўйилганлиги билан танишдилар.

Мухбиримиз делегация раҳбари, КПСС Иваново область комитети маъмурий ва савдо-молия органлари бўлимининг мудири Александр Иванович Курников билан суҳбатлашди. У қуйидагиларни маълум қилди.

Иваново ва Тошкент областини қадимий ва тобора мустаҳкамланиб бораётган дўстлик иплари боғлаб туради. Яқинда Тошкент областида Иваново область партия комитетининг биринчи секретари В. Г. Клюев бошчилигидаги делегация бўлган эди. Тошкентда иккала область ўртасида социалистик мусобақа тўғрисида шартнома имзоланди.

Биз бу мусобақа доирасини кенгайтиришга ва уни физкультура ва спорт соҳасига ҳам кўчиришга қарор қилдик. Тошкентда биз физкультура ва спортни янада ривожлантириш юзасидан социалистик мусобақа ҳақидаги битимни имзоладик.

Бу мусобақа дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлашга, етакчи спортчиларнинг маҳоратини оширишга, областлар ўртасида бўлгани каби физкультура коллективлари ўртасида ҳам спортни ривожлантириш юзасидан илғор тажрибани ўртоқлашиш ва ёйишга ёрдам беради.

Имзоланган ҳужжатда қуйидаги кўрсаткичларга эътибор қилиш белгиланган: физкультура ҳаракатининг оммавийлиги, ГТО нишондорларини, разрядли спортчиларни тайёрлаш, мамлакат терма командасига киритилган спортчилар сони, СССР спорт мастерлари ва халқаро классли мастерлар тайёрлаш.

Социалистик мусобақа якунларини ҳар йили кўриб чиқиш, уларни область газеталарида эълон қилиш, физкультура активларининг йиғилишларида маълум қилишга келишиб олинди. Бунинг учун областлар бирбирларига физкультура ходимлари ва етакчи спортчилардан делегациялар юборишади.

Бундан ташқари спортнинг тўрт тури: енгил атлетика, штанга, бокс ва сузиш бўйича ҳар йили спартакиадалар ўтказиш ҳақида келишиб олинди. Бу тадбирлар икки область спортчиларининг дўстлик ва қардошлик байрами тарзида ўтказилиб, ўзаро спорт делегациялари ва навбати билан мусобақалар ташкил қилиш орқали амалга оширилади.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

● ОДЕССА ОБЛАСТИ. Қорадениз соҳилларига туташ чўлларга баҳор келди. Овидиополь районидаги «Слава» колхозида дон экиш қизитиб юборилди. Ғаллакорлар бешйилликнинг ҳал қилувчи йилида ҳар гектар ердан 37 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган. Суратда: хўжалик далаларида дон экиш пайти.

И. Павленко фотоси.

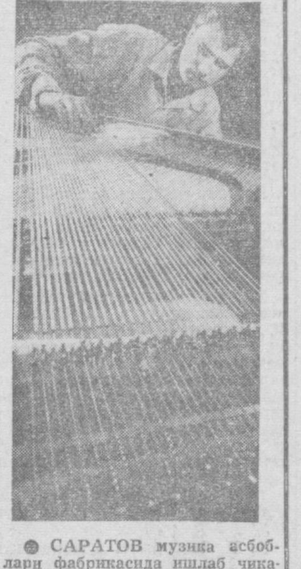

● САРАТОВ музика асбоблари фабрикасида ишлаб чиқарилаётган кичик габаритли «Волжанка» пианиноси музика ихлосмандларига маъқул бўлмоқда. Маҳсулот ўзининг ихчамлиги, юқори сифатлилиги, ташқи кўринишининг бежиримлиги билан ажралиб туради. Суратда: йиғувчи В. Юрин пианинони созламоқда.

Ю. Набатов фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

ШЕЪР ВА ИЛҲОМ

Илҳом таранг тортилган иштиёқ туйғуларининг юракда туғён уриш жараёнидир. Бундай ҳолат ҳамма вақт ҳам рўй беравермайди. Бунинг учун шоир ташқи муҳитдан, воқеа ва ҳодисалардан қаттиқ таъсирланиши керак. Ана шу ташқи таъсир орқали шоир қалбида қўшиқ уйғонади, уни ёзишга бўлган иштиёқи бирдан аланга олади, баъзан эса бу жараён узоқ изланиш туфайли юз беради.

Илҳом келгани билан шеър ўзўзидан ёзилавермайди. Таассуфки, редакциямизга шеърлар йўллаётган баъзи ҳаваскорлар илҳомни макондан ташқари қандайдир бир куч деб тушунадилар. Бироқ, илҳом билан бир қаторда туйғуларини шеърга солиш, мушоҳида этиш, тасвирлаш учун билимдон бўлиш, ҳаётни кузатабилиш, сўз бойлиги керак. Ҳайриятки, кўпгина ҳаваскорлар илҳом билан бирга юқоридаги воситалар ҳам зарурлигини англашиб, шеър ёзишга ўтирадилар. Бу, албатта кишини қувонтиради. Жумладан Саодат Сафарованинг «Сени қумсаб», «Илҳом ва мен», «У келади эшик қоқмасдан» шеърларидан шуни пайқаш мумкин. Ҳаваскор шоира «Сени қумсаб» шеърини шундай бошлайди:

Яна келди гул фасли баҳор,
Юрагимга солмоқ-чун тўлқин.
Эзгу ҳисга этмоқ-чун тутқин —
Хаёлимдек лойланган анҳор,
Яна сени ёдга оламан
Сени қўмсаб ўйга толаман.

Мана шу бир банддаёқ лирик қаҳрамон изтироблари намоён бўлади. Ўқувчи биринчи байтни ўқиши билан қизиқиб қолади. Нега гул фасли баҳор юрагига тўлқин солмоқ учун келди? Нега гўзалликка мафтун этгали эмас?! Кейинги байт яна ҳам мураккаброқ: эзгу ҳисга тутқин этмоқ учун хаёлиқ каби анҳор ҳам лойланган. Нега?! Сабаби: яна сени ёдга оламан, сени қўмсаб ўйга толаман. Энди ўқувчига ҳаммаси равшан: лирик қаҳрамон қалбида гул фаслидай мафтункор муҳаббат ҳижрон тўлқинларини қолдирган, айру тушган ёр эзгу ҳисга (муҳаббатга) тутқин этиб, хаёлини лойланган анҳорга айлантирган. Шунинг учун ҳам баҳор келса, беихтиёр уни ёдга олади, қўмсайди, ўйга толади.

Кейинги бандлар ҳам бир-бирини тўлдириб боради. Лекин кўпинча мусиқавийлик, равонликка путур етган, баъзан образли мисралари фикрни лўнда, ярқ эткизиб очиб беролмайди, мақсадни хиралаштиради. Ўша образлилик устида бош қотирилгандагина муаллиф ниятини англаш мумкин. Бу ҳол биз келтирган мисолда, ҳам, бошқа шеърларида ҳам кўзга ташланади.

Шунингдек оққўрғонлик Саидjон Мустафоевнинг «Сақланг мени кибру ҳаводан», Калинин районидан Ғани Абдуллаевнинг «Ўлчовда топилмас тенгинг», «Эгов», «Лекин..», «Куйларим», «Орзум таянчи», тошкентлик Мардон Умировнинг «Тўртликлар», Истам Ҳасановнинг «Ҳайкал монологи», «Оз афзал», «Қор файзи», «Исм», «Фасл безаги», «Қиш тароватн», янгийўллик Болтабой Давлатовнинг «Қор ва қалб» сарлавҳали шеърлари хусусида ҳам илиқ гаплар айтиш мумкин. Бу шеърларнинг ҳаммасига ҳам хос бўлган фазилат: самимийлик, равонлик, мақсад, фикр, бирон гап айтишга интилиш борлигидир. Умумий камчилиги эса сўз камбағаллиги, баъзи ҳолларда мантиқ ғализлиги, фикрлар тарқоқлигига йўл қўйилиши, баёнчиликнинг кўринишидир.

ҲАВАСКОР ИЖОДКОРЛАР ХАТЛАРИНИ ЎҚИБ

Қўлимизда яна шундай шеърлар ҳам борки, бир қарашда камкўсти йўқдай. Лекин... Келинг, яхшиси баён эта қолайлик:

Баъзан ойга учгим келади,
Юлдузларни қучгим келади.
Аммо ой ҳам, юлдуз ҳам эмас,
Том бошида бўлсам бир нафас,
Она ерга ошади дардим,
Она ерга ошиқдир қалбим.

Бу шеър пискентлик Икром Суярқулов қаламига мансуб. Шеърда қофия, туроқ, умуман ҳаммасига амал қилинган. Мазмуни яхши: ой-ку, ой, юлдуз-ку-юлдуз, ҳатто том бошида бир нафас турса ҳам лирик қаҳрамон қалби ерга ошиқади, она-ерни қўмсайди. Лекин шеър саёз. Қалб ҳарорати йўқ. Ўқувчида ҳис-туйғу уйғотмайди. Чунки ҳиссиз ёзилган. Худди шу фикрларни пискентлик Эрматали Ҳабиялиевнинг «Тераклар гувоҳ эди», «Саккизлик», тўйтепалиқ Сулаймон Сангиновнинг «Ошиқлар маскани бўлмиш гўзал боғ», «Севги хушбўй гул эмас», «Севганим гар кўрсанг гулми ё лола», Юқори Чирчиқдан Эргаш Исматуллаевнинг «Роса ичиб», бекободлик Шодмонжон Нуралиевнинг «Бекобод мартенчиларига», «Илҳом етаклайди» каби шеърлари хусусида ҳам айтиш мумкин.

Биз юқорида бирмунча дуруст шеърларнинг баъзи қамчиликларини кўрсатиб ўтдик. Лекин қўлимизда улардан ҳам бўш, мазмунан саёз шеърлар кўп. Баъзилари эндигина қўлига қалам олган ҳаваскорларга мансуб, баъзиларини эса шеъриятдан мутлақо хабарсиз «шеърият мухлислари» юборишган. Яъни оҳангаронлик Исмоил Солиҳовнинг «Қор», Эркин Саримсоқовнинг «Гўзал баҳор», «Шамол ва ёмғир», Абдурайим Бойсановнинг «Устозим», тошкентлик Н. Худойбергановнинг «Қиш», «Парилар зотиму», «Ёмғир», «Излаш», «Кутаман», Йўлдош Кенжаевнинг «Салом янги йил», ТошДУ талабаси Ҳасан Ёқубовнинг «Илтифот айла», тошкентлик Абдурасул Ҳакимовнинг «Яна баҳор келди», бекободлик Дадажон Шокировнинг «Ёдгорнинг совғаси», «Кичкинамасман», «Севгилим бор», Каримжон Хўжаназаровнинг «Қиш», янгийўллик Абдужалол Айтбоевнинг «Кўзингга боқдим», солдатлардан Анваржон Ҳолиқовнинг «Ёшлик лавҳалари», А. Мавлоновнинг «Солдат мактуби» ва Норинбой Қаршибоевнинг «Катта бўлсам», «Она юртим» шеърлари шулар жумласидандир.

Хуллас шеър — меҳнат, билим ва тафаккур мевасидир. Илҳом эса, юракка шеър, қўшиқ тўлғанаётганидан хабар берувчи элчидир холос. Максим Горький ижоднинг тўқсон тўққиз фоизи меҳнатдир деб бежиз айтмаган эди. Агар чини билан меҳнат қилинса, илҳом ўз-ўзидан пайдо бўлади. Илҳом, меҳнат, билим — ҳаммаси муштарак бўлгандагина ҳаққоний шеър яратилади. Ҳаваскорлар ана шуни ёдда тутмоғи, тинмай ва қунт билан ўз устида ишламоғи, меҳнат ва билим ўрганишдан ҳоримаслиги зарур.

Эргаш МУҲАМЕДОВ.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“ МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„ҲАСРАТ“

Облиқ посёлкасидаги 29-болалар боғчасида болаларга тарбия бериш, медицина хизмати кўрсатишга эътиборсизлик билан қаралаётганлиги, бунинг устига боғча бинолари иситилмаслиги юқоридаги сарлавҳали хабарда танқид қилинган эди.

Яқинда газетанинг ана шу хабарига Ангрен шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири В. Бованенкодан жавоб олдик. Унда айтилишича, газетанинг «Ҳасрат» сарлавҳали хабари 29-боғча коллективи ўртасида муҳокама қилинган. Ота-оналарнинг боғча-ясли ҳақида ёзган хатларида кўрсатилган камчиликлар ҳам мавжуд эканлиги қайд этилган.

Болаларга медицина ёрдами беришда ўз вазифасига яхши муносабатда бўлмагани учун медицина ҳамшираси Саодат Абдуқаюмова ишдан бўшатилган. Боғча мудираси Мукаррам Убаева қаттиқ огоҳлантирилган.

ЭССИЗ ЧИНОРЛАР

Редакциямиз шу сарлавҳа остида ҳаваскор боғбон А. Асиловдан хат олди. Ёшлигимдан боғбонлик касбига меҳр қўйганман, дейди хат муаллифи. Эндиликда гўзал табиат шайдолари, ҳамкасб дўстларим билан гуллар экиб, боғу-роғлар яратмоқдамиз. Яқинда Тошкент—Чирчиқ магистрали бўйлаб борар эканман йўлнинг ўнг томонидаги кўкка бўй чўзган чинор дарахтларининг ҳолини кўриб ачиниб кетдим. Асрлар оша инсониятга гўзаллик бахш этиб, кўзларни қувонтириб келаётган бу азим дарахтлар қаровсиз қолибди. Уларнинг бири қуриб қовжираган, иккинчисининг тепа қисмлари кесиб ташланган. Неча йиллардан бери парвариш қилинмагани сезилиб турибди. Борлиққа соя-салқин таратиб турган бу чинор дарахтларини авайлаб сақлайлик.

Орджоникидзе район Совети ижроия комитети шу хат юзасидан текшириш ўтказиб, унда келтирилган фактлар тасдиқланди.

Район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Р. Носиров редакцияга жавоб хатини йўллаб, чинорларни сақлаш ва парваришлаш учун конкрет тадбирлар белгиланганлигини хабар қилди.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

АМЕРИКАЛИКЛАР МАЪҚУЛЛАШМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. Америка халқининг ғоят кўпчилиги АҚШ билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш сиёсатини қўллаб-қувватламоқда ва Америка ҳукуматининг шу мақсадда кўраётган тадбирларини маъқулламоқда. Харрис хизмат бўлимининг бутун мамлакатда тарқатилган саволномаларга олган жавоби буни исбот қилади. Жавоб қайтарган америкаликларнинг 70 процентга яқини Совет Иттифоқи билан муносабатларни яхшилашга қаратилган сиёсатни маъқуллаган.

ҲУКУМАТ ЁРДАМИ

ДАККА. Қишлоқ хўжалик министри Абдус Самад БСС агентлиги мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: Бангладеш ҳукумати мамлакат экономикасини ривожлантириш биринчи беш йиллик планини амалга оширишларида ерни биргалашиб ишлаш экин экиш ниятида бўлган майда фермерлар ва деҳқонларга қўлдан келган ҳамма ёрдам ва мададни беради.

Ҳукумат енгил шартлар билан қарз, зарур ускуналар беришни планлаштирмоқда. Ҳукумат агротехника соҳасидаги энг янги ютуқлар билан деҳқонларни мунтазам таништириб туради.

Бангладешда майда хўжаликлар жуда кўп. Министрнинг фикрича, хўжаликларни биргаликда бошқариш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг самарадорлигини оширишга ёрдам беради.

САЙГОН АРМИЯСИДА ПАРОКАНДАЛИК

ХАНОЙ. Сайгон армиясининг солдатлари ўз қўмондонлигининг буйруқларини бажаришдан ва Жанубий Вьетнамдаги озод қилинган районларга қарши уруш ҳаракатларида қатнашишдан бош тортмоқдалар, деб хабар беради озодлик матбуот агентлиги. Март ойида Митхо районининг бир ўзидагина 560 киши Сайгон армиясидан қочиб кетди. Улар ўз оилаларига қайтиб боришга аҳд қилганлар.

ЯПОНИЯ БОЛАЛАРИ ЗАҲАРЛАНМОҚДА

ТОКИО. 10. Бугун Осакада «Моринага» компаниясининг иши хусусида янги суд процесси бошланди. Азият чеккан 40 киши Японияда сут-қатиқ ва кондитерлик маҳсулотлари чиқарувчи катта компаниялардан бири «Моринага» таркибида маргимуш бўлган қуруқ сутдан заҳарланиш натижасида ўз оилалари кўрган зарар учун 144 миллион иена миқдорида товон тўлашини талаб қилмоқда.

Биринчи марта «Моринага» иши бундан 18 йил аввал қўзғалган эди. Ўшанда ушбу компания чиқараётган болаларга аталган қуруқ сутдан 12 мингдан ошиқ бола жиддий заҳарланганлиги маълум бўлган эди. Шу болалардан 130 таси нобуд бўлганди. Тирик қолганларининг кўплари эса ҳанузгача заҳарланиш оқибатларидан азият чекмоқда. Бундан икки йил аввал жамоатчилик тазйиқи остида компания эгалари заҳарланганларни даволаш харажатларининг бир қисмини ўз зиммаларига олишга розилик берган бўлсаларда, товон тўлашдан бўйин товлашганди.

САМОЛЁТ ҚУЛАБ ТУШДИ

БОНН, 10. Бугун Штутгарт районида икки моторли пассажир самолёти парчаланди. Аэропорт яқинига қулаб тушган ана шу самолёт ёниб кетган. Дастлабки маълумотларга кўра, беш киши ҳалок бўлган.

● ЯПОНИЯ. Мамлакат шаҳарларида касаба союз бирлашмалари ҳамда демократик ташкилотлар томонидан уюштирилган митинг ва намойишларда юз минглаб меҳнаткашлар иштирок этди. Фақат биргина Токиода бўлиб ўтган митингда 150 минг киши қатнашди. Суратда: «Оки дэнки» компанияси касаба союз ташкилоти намойишчилари колоннаси.

Н. Тебин фотоси.

(ТАСС фотохроникаси)

МУДҲИШ ИҒВОГАРЛИК

БАЙРУТ. 10. Исроил ҳарбийлари Ливанга қарши яна иғвогарлик қилди. 9 апрелдан 10 апрелга ўтар кечаси Байрут районига Исроил десанти туширилди. Бу десант шаҳар кўчаларига кириб борди. Байрут радиосининг хабар беришича, исроиллик бандитлар бир неча бинони портлатишган. Дастлабки маълумотларга қараганда, жами 40 киши ўлдирилган ва ярадор қилинган, исроиллик диверсантлар Фаластин қаршилик кўрсатиш раҳбарларидан бир неча кишини: Фаластин озодлиги ташкилоти ижроия комитетининг аъзоси Муҳаммад Юсуф Ан-нажар (Абу Юсуф)ни, Фаластин озодлиги ташкилоти расмий вакили Камол Носирни ва «Фатх» ташкилотининг раҳбарларидан бири Камол Анварни ўлдирганлар.

Айни маҳалда Исроил десантчилари Сайда шаҳри яқинига туширилган эди. Улар ана шу шаҳарнинг шимолий чеккасида икки уйни портлатдилар.

● МОСКВА. СССР рассомлар Академияси залларида «Сатира тинчлик учун курашда» иккинчи халқаро выставкаси намойиш этилмоқда. Суратда: БОРИС ЕФИМОВнинг «Шимолий Ирландияни тиз чўктириш Британия лойиҳаси» деб номланган каррикатурасини кўриб турибсиз.

(ТАСС фотохроникаси).

ҲАР КУНИ ҚИРҚДАН ОРТИҚ АВАРИЯ

ТОКИО. 10. Бултур Япониянинг давлат темир йўлларида ҳар куни қирқдан ортиқ катта ва кичик авариялар рўй берди. Авариялар натижасида, дейилади бу ерда эълон қилинган «1972 йилда давлат темир йўлларида рўй берган авариялар тўғрисидаги оқ китоб»да, 29 киши ҳалок бўлган, 1.230 киши шикастланган.

Китобда темир йўлларни кесиб ўтадиган жойларда бахтсиз ҳодисалар айниқса кўп эканлиги қайд қилинади. Бундай кесиб ўтиш жойларидан 15 мингтаси огоҳлантириш сигналларига ҳам, шлагбаумларга ҳам эга эмас. Поезд 1.800 машина ва пиёда йўловчиларни босиб кетди.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ҲАЛОСКОРЛАР

● ВАРШАВА. «Тоғда фалокат!» сигнали берилгудек бўлса ҳалоскорлик хизмати туну-кун демай, ёмғиру совуқ демай, фалокатга йўлиққанлар олдига дарҳол етиб келади. Кейинги беш йил ичидагина кийимларига хизмат тухроси — зангори крест тикилган довюраклар тоғларда фалокатга йўлиққан кишиларни қутқаришга доир 30 мингдан ошиқ операция ўтказдилар. Польшанинг тоғлик курортларида ҳордиқ чиқарувчиларнинг кўплари, шунингдек спортчилар ва альпинистлар шу туфайли ўз ҳаётларини сақлаб қолдилар.

САЁҲАТЧИ МАЙМУНЛАР

● ДЕҲЛИ. 1970 йилдан 1972 йилгача Ҳиндистондан дунёнинг турли мамлакатларига 137 мингтадан ошиқ маймун олиб кетилди. Шундан мамлакат чет эл валютаси билан 10 миллион рупия чамаси наф кўрди. Ҳиндистон маймунлари Совет Иттифоқи, Англия, Югославия, АҚШ, Италиядаги маймун питомникларига олиб борилмоқда.

СИМДА ЯРИМ ЙИЛ

● ПАРИЖ. Француз дорбоз Анри Рошатэн 25 метр баландликда тортилган 10 миллиметр қалинликдаги симдор устида олти ой яшамоқчи.

42 яшар дорбоз симдорда бундан аввал 15 кун яшаб «рекорд» қўйган эди. Бу сафар одамнинг нонормал шароитларга кўникиш имкониятини аниқлаш мақсадида эксперимент илмий асосда ўтказилмоқда. Рошатэн врачлар ва олимларнинг қаттиқ назоратида бўлади. Улар дорбознинг танасига бириктирилган кўпдан-кўп датчиклар ёрдами билан унинг аҳволини кузатиб боришмоқчи. Ҳаёт учун зарур ҳамма нарсалар юқорига чиқариб берилади.

Рошатэн одам «яна нималарга қодир эканлигини» ўзига ва бутун дунёга исбот қилиб бермоқчи. Бундан аввалги 8 кунлик тайёргарликда дорбоз юқорида бўлган мувозанатини йўқотмаган ҳолда симдорда ухлайди.

Шу ғалати эксперимент ўтказилиши учун кўпгина шаҳарлар талабгор бўлиб чиқди. Аммо дорбоз ўзи туғилиб ўсган Сент-этьен шаҳрини танлади. У шу шаҳарда 1937 йилдан бошлаб дорбозлар труппасида чиқа бошлаган эди.

(ТАСС).

БУЮК СИЙМО

(А. Н. ОСТРОВСКИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИГА)

Ўзбек совет театр санъатининг шаклланиши ва камолга етишида миллий драматургия билан бир қаторда жаҳон классик драматургияси, хусусан рус классик драматургиясининг роли ва ўрни беқиёсдир. Санъаткорларимиз дунё маънавий хазинасининг ноёб намуналари ҳисобланган драмаларни саҳналаштириб, улардаги бақувват образларни ижро этиб, ўзларининг маҳоратларини, мушоҳида қобилиятларини ошириб келдилар. Биргина Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театрининг репертуарига назар солсак бу нарса янада аниқ сезилади. Зотан, театримиз ташкил топгандан буён унинг саҳнасида жаҳоннинг Софокл, Шекспир, Мольер, Шиллер, Гоголь, Горький сингари буюк адибларининг асарлари намойиш этилди. Республикамиз саҳна санъатининг ривожига улкан таъсир этган ана шу улуғ санъаткорлар қаторида буюк рус драматурги Александр Николаевич Островскийнинг ҳам номи бор.

Бугун бутун мамлакатимиз театр жамоатчилиги, адабиёт аҳли шу улкан драматургнинг 150 йиллик юбилейини нишонламоқда. Зеро, Островский ҳозирги вақтда фақат рус халқининг, рус театр санъатининггина эмас, балки кўп миллатли совет театр санъатининг, драматургиясининг ҳам фахри, устози бўлиб қолди. Унинг асарлари Улуғ Октябрь инқилобидан кейин кенг ўрганилди, халқ ўртасида кенг ёйилди. Улуғ драматургнинг пьесалари умумбашар мулкига айланди.

А. Н. Островский 1823 йил 12 апрелда Москвада туғилди. У ёшлигидан грек, лотин, француз, немис, инглиз, итальян, испан тилларини ўрганди. 1835-40 йилларда Москва гимназиясида ўқиди. Сўнгра Москва университетининг ҳуқуқшунослик факультетида таҳсил кўради. Островский ўқишни тугатгач, Москвадаги турли суд ташкилотларида саккиз йил ишлайди. Бу даврда у турли характердаги, ҳар хил кўринишдаги кишилар билан учрашади. Бу ҳол унинг бўлажак асарларига зарур замин яратишга имкон беради. У ўзининг биринчи асари «Қуйиндан тўкилса қўнжига» пьесасини ёзади. Бу асарни у улуғ Н. В. Гоголь анъанаси асосида ёзган эди. Шундан сўнг Островский ҳар йил биттадан, ҳатто айрим йиллари эса иккитадан пьеса ёзади. Ҳозир унинг қаламига мансуб 47 драматик асар мавжуд. Бундан ташқари чет эл драматургларининг 22 асарини таржима этганини айтсак, Островскийнинг ғоят сермаҳсул адиб эканлиги янада равшан бўлади. Бу ўринда унинг замондоши, ёзувчи И. А. Гончаровнинг қуйидаги сўзини эслаш кифоядир. «Сиз адабиётга бутун бошли бадиий асарлар кутубхонасини туҳфа этдингиз, саҳна учун ўзингизнинг маълум дунёингизни яратдингиз. Дастлабки ғиштларини Фонвизин, Грибоедов, Гоголлар қўйган бинони Сиз, ёлғиз ўзингиз қуриб битказдингиз. Фақат Сиз туфайли биз, руслар, «Бизнинг ўз миллий, рус театримиз мавжуд» деб фахрланишга ҳақли бўламиз. Адолат юзасидан айтганда уни «Островский театри» деб атамоқ керак».

А. Островский новатор драматург эди. Унинг новаторлиги шунда кўринадики, у драматургиянинг мавзу доирасини кенгайтирди. Унга қадар ҳеч ким оддий, меҳнаткаш халқ ҳаётини саҳнада жонлантирмаган эди. Кўпгина драматик асарларда фақат дворянлар, савдогарлар, помешчиклар ҳақида ҳикоя қилинган эди. Островский ҳам бундай шахсларни ўз асарларига қаҳрамон қилиб олди. Бироқ уларга қарама-қарши меҳнаткаш халқ вакиллари ҳам мадҳ этилди. Гарчи Островский асарларидаги оддий киши жисмоний ҳалок бўлса-да, маънавий жиҳатдан ғолиб чиқади. Драматург бой-боёнлар, меҳнаткаш халқ пешона тери билан топилган пул ҳисобига кун кўрувчи фабрикантлар, помешчиклар, савдогарлар устидан заҳархандалик билан кулди. Островский ўзи яшаган Россиянинг социал ҳаётини кенг планда акс эттирди.

Шу нарсани таъкидлаш лозимки, улуғ драматург асарларининг тили ғоят чиройли, ҳаётий, халқ мақоллари, ҳикматли сўзларига бой. Айни пайтда Островский асарларининг сарлавҳасиёқ халқ ўртасида мақол тарзида оммавийлашиб кетган. Чунончи, «Камбағаллик айб эмас», «Қуйиндан тўкилса қўнжига», «Ҳар қандай қуш ҳам тушмуғидан илинади» ва ҳоказо. Бугина эмас, Островский пьесалари саҳна учун жуда мўлжаллаб ёзилган. Ҳар бир луқма, диалог, монологлар ўз ўрнига тушган. Унинг қаҳрамонлари ўзининг сўзлари, ҳатти-ҳаракатлари орқали ўз характерини очиб беради.

Мен Островский асарларига Москвадаги ўзбек театр студиясида ўқиб юрган кезларимда мафтун бўлган эдим. Ўша йиллари (1925-27) Москва театрлари улуғ драматург пьесаларини тез-тез кўрсатиб турарди. Мен бошқа сафдошларим қатори ҳар бир спектаклни бориб кўришга интилардим. Ўшандаёқ менда Катерина, Лариса, Негина, Тугина-Кручинина каби ажойиб образларни яратиш иштиёқи туғилди. Мана, ниҳоят, 1938 йилда орзумга етдим.

Театримиз Островскийнинг «Момақалдироқ» драмасини саҳналаштиришга киришди, Менга Катерина роли топширилди. Бу образни тайёрлашим жараёнида Островский фалсафасини, дунёқарашини, фазилатларини яна бир карра ҳис этдим. Шу сабабли режиссёр В. Витт билан образ устида узоқ ишладик. Шу ўринда бир нарсани таъкидлашни истардим. Катерина образи менинг санъаткорлик қобилиятимни барқарор қилди. Энг муҳими, Жамила образини яратишимга замин бўлди. Чунки Катерина ва Жамила образларининг тақдири маълум даражада бир-бирига ўхшаб кетарди. Уларнинг ҳар иккаласи чиркин тузум, жоҳил қайнона азобига дучор бўлади. Кабаниха ва Хожи оналарнинг нияти бир хил. Катерина билан Жамила эса уларга ва улар орқали машъум тузумга қарши курашадилар. Бу йўлда улар ҳалок бўладилар.

Островскийнинг Ҳамза номли театрда қўйилган «Сепсиз қиз» (1944 йил) асари ҳам санъаткорларимиз учун катта ижодий мактаб ролини ўйнади. Мен бу асардаги Лариса ролини ижро этдим.

Ҳозиргача театримиз саҳнасида Островскийнинг тўртта асари (юқоридагилар билан бирга «Айбсиз айбдор» ва «Сўнгги қурбон») намойиш этилди. Бу асарларни саҳнага олиб чиқишда Е. Амонтов, А. Гинзбург, Т. Хўжаев, В. Власов каби режиссерлар, С. М. Меленин, Р. Суторлина, В. А. Ризкин сингари рассомлар иштирок этдилар. Марҳум санъаткорларимиз М. Кузнецова, О. Жалилов, Л. Нарзуллаевлар асосий ролларни ижро этгандилар.

Бугунги кунда республикамиз театр санъатининг фахри бўлиб қолган Шукур Бурҳонов, Олим Хўжаев, Наби Раҳимов, Сайфи Олимов, Зикир Муҳаммаджонов, Муҳаммад Умархўжаев, Яйра Абдуллаева, Зайнаб Садриева, Қудрат Хўжаев, Икрома Болтаева ва бир қатор ёш санъаткорларимиз Островский асарларидаги ролларни ёркин ижро этиб, томошабинлар олқишига сазовор бўлмоқда. Шу санъаткорларнинг ҳаммаси Островскийдан, унинг асарларидан мамнун. Чунки Островский қаҳрамонларини жонлаштириш ҳар бир актер учун катта ижод, тафаккур мактабидир. Шахсан мен, юқорида айтганимдек, саҳнадаги умримнинг Островский қаҳрамонлари — Катерина, Ларисаларсиз тасаввур қила олмайман. Шунинг учун ҳам улуғ Островскийнинг ўлмас драматик асарлари Ҳамза номли академик драма театрининг тарихига мангу ёзиб қўйилган.

Яна бир нарсани эслатиб ўтишни хоҳлардим. Островский халқимизга фақат Ҳамза номли театр орқали эмас, балки республикамиздаги бошқа театр санъаткорлари ижроси туфайли ҳам таниш.

Ҳа, улуғ Островский ўзбек томошабинлари учун В. Шекспир, Ф. Шиллер, К. Гольдони, К. Гоцци, Н. В. Гоголь, М. Горький, А. Чехов ва бошқа улкан драматурглар сингари қадрлидир. Унинг бебаҳо асарлари ҳам томошабинлар қалбини ҳаяжонга солиб, уларни фикрлаш, тафаккур этиш, ҳаёт ҳақида мулоҳаза юритишга даъват этиб келмоқда. Островский асарларини ҳозирга қадар ўз қимматини, актуаллигини йўқотмай келишининг боиси ҳам ана шунда.

А. Н. Островский туғилган куннинг 150 йиллигини мамлакатимизнинг барча театр коллективлари қатори республикамиз санъаткорлари ҳам кенг нишонлайдилар. Зотан Александр Николаевич Островский барча драматурглар ва театр санъати ходимларининг устозидир. У жаҳон маънавий хазинасини ўзининг ғоявий ва бадиий жиҳатдан бақувват асарлари билан бойитган буюк сиймодир.

Сора ЭШОНТЎРАЕВА,
СССР халқ артисти.

АБАДИЙ КИТОБЛАР

Қадимги қўлёзмалар, тарихий китоблар ва ҳужжатларни сақлашнинг ўзига хос мушкул томонлари бор. Ахир, қоғозларнинг намлик, бактериялар, қўзиқорин, куртканалак каби қатор «душман»лари кўп.

Яқинда Австрия мутахассислари топган кимёвий бирикма юқоридаги каби нодир қоғозларни бу «душман»лардан асрашда жуда қўл келади. Китоб ёки ҳужжат саҳифаларига жуда юпқа қилиб суртиладиган бу кимёвий «парда» қоғозни ҳар қандай бузилиш ва емирилишидан сақлайди.

БОСМА ҚОҒОЗ БОТҚОҚНИ ҚУРИТАДИ

Бельгиянинг Актверпен шаҳрида ботқоқланиб бораётган жойларни махсус тарзда тайёрланган узун босма қоғоз ёрдамида қуритишади. Узунлиги 11—13 метр бўлган шундай қоғоз бўлагини 30 сантиметр оралиқда шахмат усулида ботқоқли ерга ёпиб қўйилади. Босма қоғоз намни тупроқдан юқорига тортиб олади ва сиртига чиқаради, намлик эса офтоб нури таъсирида парланиб кетади.

ЯГОНА АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛИ

Польша ва Югославия мутахассислари ҳамкорликда шимолда Болтиқ денгизи бўйидан жанубдаги Адриатика денгизигача олиб борадиган автомобиль йўлининг лойиҳасини ишлаб чиқмоқдалар. Бу янги магистраль Польша, Чехословакия, Венгрия, Югославиянинг автомобиль йўлларини ягона системага боғлайди. Бу эса ўз навбатида мазкур социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлайди.

ҚУЁШГА ЮБОРИЛАДИ

Атом электр станцияларининг радиоактив чиқиндилари ҳамма жонли мавжудотлар учун жиддий хавф-хатар туғдиради. Шу чиқиндиларни оғир контейнерларга жойлаб, денгиз тубига тушириш билан бу хавф бутунлай йўқолмайди.

Шу боисдан АҚШда радиоактив чиқиндиларни Қуёшга космик транспорт орқали жўнатиш лойиҳаси ишлаб чиқилмоқда. Лойиҳага кўра, махсус космик кемаларга радиоактив чиқиндилар жойланиб, улар Қуёш атрофидаги орбитага чиқариб юборилади. 1980—2000 йиллар ичида космосга 365 та шундай «посилка» жўнатиш мўлжалланмоқда. Чиқиндилар диаметри бир метр ва деворининг қалинлиги 15 сантиметр бўлган думалоқ мис идишларга жойланади.

ЕР ОСТИ „ТУПЧИЛАРИ“

Шу тўпнинг отган «ўқи» бирор ерни бузмай, аксинча тузатади. Тўп бетон қоришмасини отади. Тинчлик қуролидан учиб чиққан бетон шахта забойларида қазилган жой шипининг бир метрлик саҳнини шу заҳоти қоплайди.

Ҳайдаркон симоб комбинатининг кончилари ер ости кон йўллари ишларини маҳкамлаш учун шундай тўпдан фойдаландилар. Улар руда қазишда ва янги забойлар тайёрлашда ҳар куни 150 метрдан ошиқ йўл қазиб ва унинг устини бетон билан қоплаб турадилар. Кўп бригадалар мана шу иш билан банддир. Энди бўлса бетон қоплаш «тўп» зиммасига юклатилди.

Ер ости «тўпчилари» хурсанд: иш анча тезлашди, маблағ харажатлари бетонни опалубка воситасида қотиришга нисбатан етти баравар қисқарди.

А. КОМАРОВ,
(ТАСС мухбири).
Фрунзе.

ЁШЛИК, БАҲОР, ГЎЗАЛЛИК—ЭГИЗАК.
Л. Глауберзон фотоэтюди.

ИБН СИНО УРЖУЗАСИ ЎЗБЕК ТИЛИДА

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг илмий ходими Шоикром Шоисломов Ибн Синонинг «Уржуза фи-т-тиб» достонини араб тилидан ўзбек тилига таржима қилди.

Шеър орқали ифодаланган фан илгариги вақтларда кишини ҳайратга солмасди, чунки у вақтларда олимлар «физиклар» билан «лириклар»га ажратилмасди. Уларда илм ҳам, санъат ҳам мужассамланган эди.

Буюк олим медицина назарияси ва амалиётини қисқа ва равшан тушунарли ҳолда баён қилишга интилиб, шеърият йўлини танлаган ва китобнинг муқаддимасида: «ақл-идрок кўзи билан қараган киши кичик бир китобдан ҳам катта билим ола билиши мумкин» деб ёзган.

Ибн Синонинг «Тиббиёт достони»нинг билим даражаси ва миқёси жиҳатидан назири бўлмаган. Замондошлари уни муносиб баҳолаганлар, неча юз йиллар мобайнида олимлар ва табибларнинг раҳнамо китоби бўлиб қолган. Ибн Сино мухлислари уни қиёслагани муносиб бирон зотни олий тополмагач ўзини ўзига ўхшатишдан нари ўтолмаганлар. Машҳур ҳаким Абу Марван Абдулмалик Ибн Зуҳур Ибн Синонинг асосий асари — «Тиб қонуни» мазмунан кенг бўлсада, «Уржузаси қонун»и юқори туради, чунки шеърий асар тиббиётининг барча асосий қоидаларини мухтасар бир шаклда баён қилиб беради ва қолган ҳамма медицина адабиёти ўрнига ўта олиши мумкин, деб уқтирганди.

Орадан 100 йил ўтгач машҳур Ибн Рушди (Европада Аверроэс номи билан шуҳрат қозонган) ҳам «Тиббиёт достони»ни устун қўяди. У «Уржуза» тиббиётининг ҳамма асосий назарий қоидаларини ўз ичига олгани ҳолда, осон эсланиб қолади ва кишига роҳат бағишлайди деган гапларни айтди. Ибн Рушди Ибн Синонинг шу шеърий рисоласини шарҳлаб бериши ўзи учун шарафли бир вазифа деб ҳисоблаган.

Яна неча ўнлаб, юзлаб олимлар ва ҳакимлар Ибн Сино «Тиббиёт достони»ни шарҳлаш, тарғиб этиш ва ёйишга ўз асарларини бағишлаганлар. Бизгача «Уржуза фи-т-тиб»нинг 40 дан ошиқ нусхаси етиб келганлиги мана шу сабабдан ҳам тасодифий ҳол эмасдир. Бу китоблар Лондон, Париж, Ленинград, Теҳрон, Қоҳира, Бағдод, Оксфорд кутубхоналарида сақланади. Тошкентда ҳам бир нусхаси бор.

Шоикром Шоисломов Ибн Синонинг шу тиббиёт рисоласини СССР халқлари тилига биринчи бўлиб таржима қилди. «Уржуза» ёзилганидан сўнг неча юз йил ўтгандан кейингина француз, немис, инглиз тилларида пайдо бўлганлиги қилинган бу иш накадар мураккаб эканлигини билдиради. Шу билим хазинасини ҳатто гапириб бериш учун ҳам ҳаддан зиёд кўп билим талаб этилади.

«Уржуза»нинг Тошкент нусхаси энг муътабар нусхалардан бўлиб чиқди. У, жумладан, Париж нусхасининг бир қанча ўринларини равшанлаштиришга имкон берди. Бунинг устига насталиқ хати билан ёзилган шу нусхада Ибн Синонинг шеърий ва насрий муқаддима сўзлари ҳам бор.

Таржимонга Ибн Рушдининг шарҳи ҳам қўл келди. Қадимги иборалар, тушунчаларни очишда шу шарҳнинг ёрдами тегди.

Ш. Шоисломов «Тиббиёт достони»ни таржима қилибгина қолмай, шеърий илмий рисолалар анъаналарини таққослади.

Ибн Сино ижодиётида шеърий форма аҳамиятини таърифлади, рисола хусусиятлари ва яратилиш сабабларини аниқлади. Шундай қилиб, тошкентлик олим «Уржуза фи-т-тиб» кўпгина тадқиқотчиларнинг фикрича, «Тиб қонуни»дан кейин эмас, балки ундан аввал ёзилганлигини яққол кўрсатиб берди.

Бир йўла филология фанига ҳам катта ҳисса қўшилди: олим Ибн Синонинг шу катта шеърий асарларидан бирининг вазни, лексикаси, грамматик тузилишини ҳам синчиклаб таърифлади.

Илм-фан ва шеъриятнинг буюк асари ўзбек тилида шу тахлитда пайдо бўлди.

Е. ЕФИМОВ,
Ўзбекистон Информация агентлиги мухбири.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Спорт

БИРИНЧИ ДУРАНГ

Жаҳон хоккей чемпионати муросасиз кураш кетаётганлиги билан характерланади. Шу вақтгача ҳали ҳеч бир ўйин дуранг натижа бермаган эди. Ниҳоят жаҳон чемпионлари —чехословакияликлар билан шведларнинг кучи тенгма-тенг келди — 3:3. Шу куни совет хоккейчилари финляндияликларни 9:1 ҳисобида ютдилар.

ТУРНИР ЖАДВАЛИ КЕЧАГАЧА ҚУЙИДАГИЧА

	Ў.	Ш.	О.
СССР	7	70—12	14
Швеция	7	35—15	11
ЧССР	7	31—14	9
Финляндия	7	22—28	6
ГФР	7	15—59	2
Польша	7	9—54	0

Кеча ГФР—ЧССР, Польша—СССР терма командалари ўртасида учрашувлар бўлди.

ОМАДСИЗ МЕЗБОНЛАР

Мамлакат биринчилигининг биринчи лигасида ҳам футбол мусобақалари бошланди. 20 команда стартга чиқди. Ўйинларнинг аксариятида ғолибни 11 метрлик штраф зарбаларидан сўнг аниқлаш мумкин бўлди. Шу жиҳатдан «Нефтчи» — «Крилья Советов» учрашуви диққатга сазовордир. Турли сабабларга кўра Брухтий, Шехов, Семиглазов, Абдуллаев, Ализода каби бир қатор асосий ўйинчиларни командадан озод қилган озарбайжонликлар асосий вақт ичида «Крилья Советов»ни енга олмадилар. Ҳисоб 1:1. Пенальтидан сўнг меҳмонлар 6:5 ҳисобида ғолиб чиқишди. Ашхободнинг «Строитель» командаси «Звезда» билан асосий вақт ичида 0:0 қилгач, 11 метрликлар натижасига кўра 5:4 ҳисобида ютиб чиқди. «Нистру» Москва темирйўлчиларидан 11 метрликлар натижасига кўра мағлуб бўлди — 2:5, «Металлист» ҳам штраф зарбаларини яхши ижро этолмай, «Текстильщик» дан енгилди—3:4. «Олға» командаси «Шахтёр» (Қарағанда) билан ўз уйида бўлган ўйинда бешта 11 метрликдан 2 тасини киритолмади. Кончилар ҳамма ўн бир метрликларни мўлжалга аниқ олдилар. «Помир» — «Кузбасс» — 0:1, «Спартак» (Нальчик) — «Металлург» — 2:0, «Торпедо» (Кутаиси) — «Спартак» (Орджоникидзе) — 1:0, «Спартак» (Ивано-Франковск) — «Шинник» — 0:2, «Черноморец» — «Металлург» (Липецк) — 0:1.

СССР ва ЧССР терма хоккей командаларининг учрашуви совет спортчилари фойдасига 3:2 ҳисобида тугаган эди. Суратда: Холечек дарвозасига Волчков (чапдан иккинчи) шайба киритмоқда.
ТАСС фотохроникаси.

ИККИНЧИ ИСТЕЪДОД

Кинооператорлик бошқа касб эгаларини ҳам қизиқтириб келади. Уларнинг кўплари шу иккинчи ихтисослик билан шуғулланиш учун вақт топадилар, бу соҳада ўз истеъдодларини намойиш қиладилар. Илм-фан аҳллари орасида ҳам киноҳаваскорлар анчагина.
Олимлар уйида киноҳаваскорлар студиясининг ташкил топиши улар учун жуда қўл келди. Ҳозир унга 30 га яқин илмий ходим қатнашади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Физика-техника институтидан ҳам айрим олимлар студияга аъзо бўлишди. Улар Ўзбекистон ССРнинг ярим асрлик тўйи олдидан «Серқуёш республикамиз бўйлаб» деган ҳужжатли фильмни яратишга киришадилар.

ЯНГИ БИНОЛАР

Пойтахтнинг «Волгоград» кўчасида яна бир ҳашаматли бино қад кўтармоқда. Олти қаватдан иборат бўладиган бу корпус «Институтлар уйи» деб номланади.

Чиндан ҳам бино фойдаланишга топширилгач, бу ерда бир йўла иккита илмий муассаса жойлашади. Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси ва «Узгипросельстрой» лойиҳалаш институтлари учун қурилган корпусда ҳамма қулайликлар муҳайё қилинади.

Реклама ва эълонлар

ТВ

КОСМОНАВТИКА КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 дан **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

20.00 — **Кўрсатувлар программаси,** 20.05 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида).

Ўзбек тилида: 20.20 — Шеърият мухлисларига, 20.30 — **«Ахборот»** информацион программаси, 20.45 —Дала меҳнаткашлари учун кўрсатув ва концерт.

21.30 дан **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.55 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 11.00 — **«Феффининг саргузаштлари»** (кўп серияли қўғирчоқ фильмнинг 7 серияси), 11.30 — «Зоологиядан ўқув кўрсатуви.

Рус тилида: 12.00 — **«Қизил альпинистлар»** (кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 7 серияси), 12.25 — Зоологиядан ўқув кўрсатуви, 19.10 — Болалар учун мультфильм, 19.30 — **«Старшеклассник»** программаси (рус тилида).

20.00 дан **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.30 — **«Ишчи—фахрли ном»,** 22.00 — Телевизион новеллалар театри. Қ. Убайдуллаева **«Икки новелла»,** 23.00 — **«Кинокўзгудаги ҳаёт»** (кинокўрсатув, рус тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 — **Тошкент янгиликлари,** 19.15 —**Рангли телевидение.** «Космик стартлар саҳифаси». Илмий-оммабоп фильм (ўзбек тилида).

Рус тилида: 20.15 — **Рангли телевидение.** «Тонг куйчиси» (катталар учун мультфильм). 20.40— **«Евгения Гранде** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 12/IV да — **Князь Игорь.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 12/IV да — **Йўқолган узук.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 12/IV да — **Фарғона тонг отгунча.**

КИНО

Лаутарлар (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30, 8.45 минутда), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1.30, 4 кеч соат 6.30, 9 да);

Қари қиз — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4, кеч соат 6, 8, 9.30 минутда). ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, 3, 5, кеч соат 7, 9.30 минутда). «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2, 4, кеч соат 6, 8 да);

Петерс — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, 3, 5, кеч соат 7, 9 да). «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 2, 4, кеч соат 6, 8, 9.30 минутда). НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, 11.40, кеч соат 7.20, 9да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун);

Сепли тўй — «ВОСТОК» (кундуз соат 2, 4, кеч соат 6, 8.30 минутда). «ДРУЖБА» (эрталаб соат 10.20, кундуз соат 12, 2, 4, кеч соат 6, 8, 9.30 минутда);

Иссиқ-кўлнинг алвон лолалари— «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, 3, 5, кеч соат 7, 9 да);

Садоқат—НАВОИЙ номли (ўзбек тилида кундуз, соат 1.30, 4.30 минутда);

Гул ва тош — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30, 9 да);

Гапираверишсин — «МОСКВА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

«Ирмонтажстрой» трестининг

ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

слесарлар: сантехниклар, буғ қозонларини ўрнатувчи монтажчилар, ҳамма разряддаги темирчилар, 4—6 разрядли ҳавони алмаштириш ва вентиляция системалари монтажчилари, газ пайвандчилар ва 4—6 разрядли электр пайвандчилар

ҚЕРАК

Ишга қабул қилинганлар вақти-вақти билан Қорақалпоғистон АССРга, Қарши ва Мирзачўл зоналарига командировкага юборилади.

Иш ҳақи ишбай-мукофотли бўлиб, иш дала ва сувсиз ерларда олиб борилгани учун қўшимча коэффициент тўланади.

Командировкага борувчиларга ойлик тарифнинг 50 проценти миқдорида командировка ҳақи тўланади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

УЗОРГТЕХСТРОЙ ТРЕСТИГА

(Чилонзор массиви, 2-квартал, 15-уй)

трест бош бухгалтери, бош инженернинг фан бўйича ўринбосари, қурилишнинг саноат-технологик комплектацияси билан таниш бўлган инженер-қурувчилар ва экономистлар, бош мутахассис вазифасида ишлаш учун инженер-қурувчилар, группа бошлиқлари, катта инженер ва инженерлар, техник-экономистлар, қурувчилар

ҚЕРАК

Иш ҳақи штат жадвали бўйича тўланади.

Уй жой билан навбати билан рўйхат бўйича таъминланади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй—аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси, район ижроия комитети ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р—02343. ИНДЕКС 64697. № Б—1711.